

om at henvise Forslaget til et Udvalg. Men naar virkelig det ærede Medlem og hans Venner fandt Lovforslaget saa uretfærdigt og fandt, det vilde være heldigt at faa det prøvet i Udvalg, for at deres Anskuelser der kunde komme til Orde, hvorfor i Alverden rejste det ærede Medlem sig saa ikke op og foreslog Lovforslaget henvist til et Udvalg? Det følger af sig selv, at hvis der fra nogen Side, da 1ste Behandling var forbi, var fremkommet Krav om Udvalgsbehandling, saa vilde et saadant Krav være blevet taget til Følge af Forslagsstillerne, og jeg antager ogsaa af det Flertal, hvortil Forslagsstillerne høre. Men den Gang sad det ærede Medlem og hans Venner saa stumme som Fisk, skønt det er noget, der gaar sjældent paa. Den Gang var det, ligesom de fuldstændig havde mistet Målet, og det har jeg selvfølgelig opfattet saaledes, at de i og for sig for deres Vedkommende ikke alene vare tilfredse med Forslaget men heller ikke ønskede det henvist til noget Udvalg, saa den Bebrejelse, som det ærede Medlem retter mod Flertallet i denne Sal eller mod Lovforslagsstillerne for, at de ikke vilde give dem Lejlighed til Udvalgsbehandling, er en Bebrejelse, der ene og alene falder tilbage paa det ærede Medlem og hans Venner selv.

Imidlertid, nogen stor Ulykke er der ikke sket, det har vist sig alligevel, at det ærede Medlem og hans Venner have haft Tid nok til at stille deres Ændringsforslag. Selv om det med Føje kan siges, at i saa kort Tid have de ikke kunnet udpensle dem i alle Enkeltheder, er det heller ikke det, det kommer an paa. Jeg skal heller ikke søge at kløve Haar paa deres Ændringsforslag eller trække Smaating frem for at vise, hvorledes et og andet Punkt kunde have været heldigere udtrykt. Det er efter min Mening slet ikke det, det kommer an paa. Det, det kommer an paa, er at drøfte det eller de Principper, som ere udtrykte i de ærede Medlemmers Ændringsforslag, og det er der jo, saaledes som de foreligge, fuld Lejlighed til.

Det ærede Medlem var misfornøjet med Lovforslaget — og søgte det derfor ændret — fordi han fandt, man vilde ved Forslaget give Tiendetagerne langt mere, end der kunde tilkomme dem, og det ærede Medlem paaberaabte sig, at der ved 1ste Behandling fra forskellige Medlemmer i Salen var faldet Ytringer i den Retning. Ja, det ærede Medlem har jo for saa vidt Ret i at fremdrage disse Ytringer, som det jo baade fra andre Medlemmer og fra

min Side blev gjort gældende, at den Erstatning, som i Lovforslaget var tiltænkt Tiendetagerne, er en rundelig Erstatning. Vi havde ment, at naar vi vilde have denne Sag ført til en lykkelig Ende, saa vilde det ikke være muligt, uden at vi gav Tiendetagerne en rundelig Erstatning, netop blandt andet paa Grund af Tienderettens særlige Beskaffenhed som en Ret, hvis Værdi er saa overordentlig vanskelig at taksere, saaledes at den, der oppebærer Retten, og som for sig og sine Efterfølgere efter den nuværende Lovgivning er berettiget til til evige Tider at oppebære Retten, altid vil være tilbøjelig til at anse en saadan Ret, baade efter den fortrinlige Pantessikkerhed, den nyder, og efter det Forhold, hvori Rettens Indhold staar til de snart stigende snart faldende Kornpriser, som noget, der egentlig er mere værd end en almindelig Ejendomsgenstand. Det ærede Medlems Udvikling gik jo imidlertid ud paa at paavise, at den Afløsning, som i Lovforslaget tiltænkes Tiendetagerne, er meget for høj. For at begrunde det, anvendte det ærede Medlem en Mængde Argumenter, som jeg i al Korthed skal tillade mig at gennemgaa.

Det ærede Medlem sagde først, at Ejerne havde ikke Ret til fuld Kapitalisering. Det begrundede det ærede Medlem derpaa, at Tienden er en Skat, og en Skat kan Staten nedsætte eller ophæve til enhver Tid. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at Tienden er en Skat i Forhold til Yderne. For Yderne er den paalagt som Skat, og for Yderne er den vedbleven at være en Skat, og den er en Skat den Dag i Dag. Men for alle de private Personer eller offentlige eller halv-offentlige Institutioner, som efterhaanden have erhvervet Tienden, for dem er den ikke nogen Skat, for dem har den — saaledes som Lovgivningen en Gang har udviklet sig; det kan man dog ikke se bort fra — omformet sig til at være en Ret af rent privatretlig Natur.

Det ærede Medlem fremsatte den Opfattelse, at Oppebørselen af Tienden, hvor den er i privates eller i Institutioners Hænder, maatte siges at være en Slags Forlening eller en Slags Skatteforpagtning. Men dette stemmer ikke med den historiske Udvikling, og det er den, vi maa se hen til, naar vi retfærdigt ville bedømme dette Forhold. Efter den historiske Udvikling ere Tienderne jo komne, jeg kan godt sige, i uvedkommende Personers Hænder, blandt andet gennem — det skal jeg indrømme — mere eller mindre lovlige